

Miljö- och energidepartementet
M2017/01714/Me
103 33 Stockholm

Remissyttrande över betänkandet Miljötillsyn och sanktioner - en tillsyn präglad av ansvar, respekt och enkelhet (SOU 2017:63)

Miljötillsyn m.m.

Tingsrätten har granskat det remitterade betänkandet utifrån de allmänna domstolarnas verksamhet och har inte skäl att anmäla någon synpunkt beträffande de delar av betänkandet som behandlar miljötillsynen. Detsamma gäller övervägandena kring miljöstraffsavgiftens storlek och samverkan när det gäller miljöbrottsbekämpning.

Miljöstraffrättsutredning

När det gäller betänkandets överväganden i fråga om sanktionsväxling och utformningen av 29 kap. miljöbalken instämmer tingsrätten i betänkandets bedömning att en statlig miljöstraffrättsutredning bör få i uppdrag att se över hela 29 kap. miljöbalken.

Prövningen av brott enligt 29 kap. miljöbalken

I betänkandet föreslås att en ny 1 a § införs i 16 kap. miljöbalken med innebörden att tingsrätt som är mark- och miljödomstol ska pröva åtal för brott som avses i 29 kap. och frågor om förverkande enligt 29 kap. 12 §. Tingsrätten har i den delen följande synpunkter.

I frågan om kompetensbrist och svårigheterna att stärka kompetensen i de allmänna domstolarna när det gäller miljöbrott, som tas upp i betänkandet, kan konstateras att det i de allmänna domstolarna hanteras en rad mer eller mindre särpräglade rättsområden. De argument som anförs i betänkandet för en särreglering av prövningen av miljöbrott är inte heller unika för just miljöbrotten, utan har i olika sammanhang lyfts fram när det gäller olika rättsområden. Tingsrätten vill framhålla att det för domare på de allmänna domstolarna finns en välutvecklad möjlighet till kompetensutveckling och fördjupning, bl.a. i fråga om

miljörätt, genom t.ex. Domstolsakademins kurser. Det kan därför ifrågasättas om de allmänna domstolarna har en sådan kompetensbrist eller svårigheter att få kompetens som påstås i betänkandet. En utveckling där fler och fler rättsområden på grund av att de är särpräglade lyfts bort från de allmänna domstolarna är inte heller önskvärd mot bakgrund av att systemet med en sådan ordning inte blir tydligt eller överskådligt för allmänheten. Tingsrättens principiella utgångspunkt är därför, precis som också Målutredningen ansett, att det endast undantagsvis kan antas finnas ett behov av särskilda åtgärder i organisatoriskt eller processuellt hänseende i syfte att åstadkomma en viss typ av kompetens.

När det gäller brott mot miljöbalken är tingsrätten av uppfattningen att även om många mål visserligen är omfattande och avancerade så finns det också flera brott mot miljöbalken som inte är av den karaktären. Tingsrätternas situation i allmänhet är också sådan att det i de fall det väcks åtal för ett komplicerat miljöbrott finns möjlighet för den domare som ska döma i målet att avsätta extra tid för fördjupning och kompetensutveckling inom området. Tingsrätten anser inte heller att det skulle föreligga sämre förutsättningar för tingsrätterna än för hovrätterna, såsom anges i betänkandet, att få och upprätthålla nödvändig kompetens. Tingsrätten ifrågasätter därför behovet av den ändring som föreslås i betänkandet.

Tingsrätten har vidare uppfattat den föreslagna regleringen så att miljöbrottmålen ska hanteras av de allmänna målavdelningarna på de i 1 a § utpekade tingsrätterna, men att råd på mark- och miljödomstolen med stöd av bestämmelserna i tingsrättsinstruktionen ska kunna tas i anspråk för handläggning och dömmande i mer komplicerade miljöbrottmål. Tingsrätten vill här framhålla att råden självklart har mycket stor kompetens när det gäller miljörätt, men att de inte har samma rutin och erfarenhet när det gäller straffrättsliga frågor. Det bör därför nog övervägas om råd på mark- och miljödomstolarna ur den aspekten är mer lämpade att hantera de ifrågavarande målen, där flertalet straffrättsliga frågeställningar regelmässigt aktualiseras. Tingsrätten är av uppfattningen att behovet av straffrättslig kompetens även i miljöbrottmål inte har belysts i tillräcklig grad i betänkandet.

Beträffande frågan om hur blandade åtal ska hanteras anförs i betänkandet att risken för sådana blandade åtal där det inte är lämpligt att de prövas av de utpekade tingsrätterna bedöms som liten och att det därför inte föreslås en möjlighet att göra undantag från de utpekade domstolarnas exklusiva behörighet. Det redogörs inte närmare för hur denna bedömning gjorts och det kan också ifrågasättas om det är en korrekt bedömning.

Tingsrätten ställer sig mot bakgrund av ovanstående, i vart fall utan ytterligare underlag för bedömningen, tveksam till den föreslagna modellen.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Niclas Johannisson och rådmannen Lisa Leverström